

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2023 m. vasario 28 d. Nr. 21RE1-34 (AG1-240/12-2022)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Lionelos Gelmanienės (pranešėja), Edvardo Juciaus, Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė) ir Karines Zavgorodnajos,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinio ginčo bylą pagal pareiškėjo V. G. patikslintą skundą dėl atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos Transporto ir eismo organizavimo skyriaus 2022-10-14 rašto Nr. 39-2-139 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas patikslintu skundu Komisijos prašo panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) Transporto ir eismo organizavimo skyriaus (toliau – Skyrius) 2022-10-14 raštą Nr. 39-2-139 „Dėl pasikeitusios eismo tvarkos (duomenys neskelbtini) pl. atkarpoje“ (toliau – Skundžiamas aktas) ir įpareigoti atsakovę atlikti jos kompetencijoje esančius veiksmus ir pakeisti esamą (duomenys neskelbtini) plento ženklinį kelio ruožą, esančiame ties (duomenys neskelbtini) plento sankryža su (duomenys neskelbtini) gatve tokiu būdu, kad išvažiuojant automobiliu iš (duomenys neskelbtini) gatvės į (duomenys neskelbtini) plentą būtų leidžiamas posūkis į kairę ir dešinę puses, o taip pat važiuojant (duomenys neskelbtini) plentu iš Kauno miesto centro pusės būtų galima atlikti posūkį į kairę įvažiuojant į (duomenys neskelbtini) gatvę.

Skunde paaiškino, kad 2022 m. rugsėjo mėn. iš 4 d. į 5 d. buvo atlikti (duomenys neskelbtini) pl. horizontalaus ženklavimo darbai šio kelio dešinės pusės (važiuojant link Kauno m. centro) išplatintoje atkarpoje, esančioje tarp degalinės „Viada“ ((duomenys neskelbtini)) ir „Maksimos“ parduotuvės ((duomenys neskelbtini)) (toliau – kelio atkarpa). Atlikus kelio atkarpos horizontalaus ženklavimo darbus, šioje kelio atkarpoje Kauno miesto centro link buvo suformuota papildoma dešinės pusės eismo juosta nuo kitos kelio pusės atskirta ištisine balta linija ir tam tikrose vietose pereinančia į kelias uždaras įstrižomis linijomis saugumo saleles, su kairio posūkio vietomis vairuotojams, išvažiuojantiems iš gyvenamųjų namų kvartalo, esančio kairėje pusėje, važiuojant link Kauno miesto centro, o taip pat su tolimesniu įvažiavimu šiems vairuotojams į minėtą papildomą dešinės kelio pusės juostą. Nurodė, kad toks minėtos kelio atkarpos ženklavimas atliktas tokiu būdu, kad iš pareiškėjo ir visų kitų, gyvenančių šios atkarpos (duomenys neskelbtini) pl. dešinėje pusėje, atimta galimybė išvažiuoti iš gyvenamųjų gatvių darant kairį posūkį į (duomenys neskelbtini) gyvenvietės pusę, o atvažiavus iš Kauno miesto centro pusės, darant kairį posūkį į savo gatvės, esančias dešinėje kelio pusėje. Pareiškėjo nuomone, tokiu būdu buvo pažeistos principinės pareiškėjo, kaip kelių eismo dalyvio – automobilio vairuotojo, teisės į saugų eismą, kurių užtikrinimas reglamentuojamas Lietuvos Respublikos saugaus eismo keliais įstatymo (toliau – Saugaus eismo keliais įstatymas) 4 str., nes po tokio horizontalaus minėtosios kelio atkarpos ženklavimo, kurio esmė, pareiškėjo vertinimu, – neteisėtas ir nepagrįstas uždraudimas pareiškėjui laisvai, visapusiškai ir saugiai naudotis viešuoju keliu vien tuo pagrindu, kad gyvena ne toje kelio pusėje, dėl ko pareiškėjas jaučia nuolatinę ir nepagrįstą diskriminaciją. Taip pat atlikdamas būtinus vairavimo maneivus tais atvejais, kai reikia važiuoti iš (duomenys neskelbtini) gatvės į kairę

(*duomenys neskelbtini*) pl. pusę arba kai reikia iš (*duomenys neskelbtini*) pl. važiuojant nuo Kauno miesto centro pusės, patekti į (*duomenys neskelbtini*) g., patiria padidintą tokių vairavimo manevrų riziką.

Pareiškėjo nuomone, Saugaus eismo keliais įstatymas šiuo atveju nesuteikė atsakovei absoliučios veiksmų laisvės elgtis išimtinai savo nuožiūra ir organizuoti eismą minimoje kelio atkarpoje diskriminaciniais pagrindais, nesant jokios objektyvios būtinybės tokiems veiksams. Pareiškėjo vertinimu, atsakovė pažeidė savo pareigas užtikrinti eismo saugumą minėtoje kelio atkarpoje. Nurodė, kad 2022-09-11 LNK televizijos žinių laidoje parodytame reportaže apie šią situaciją, Administracijos Transporto ir eismo organizavimo skyriaus vedėjas viešai paaiškino, kad toks minėtos kelio atkarpos ženklavimas atliktas išimtinai kitoje (kairėje pusėje važiuojant link miesto centro) kelio pusėje esančio namų kvartalo gyventojų patogumui, nenurodydamas jokių objektyvių, su eismo saugumu susijusių ir kitokių būdu neišsprendžiamų problemų. Nurodė, kad atsakovė neįrengė jokių kelio informacinių ženklų, kurie tiksliai ir aiškiai nurodytų, kur reiktų važiuoti, išvažiavus iš (*duomenys neskelbtini*) g., norint pasukti į kairę pusę, ar saugiai grįžti į (*duomenys neskelbtini*) g. atvažiavus iš Kauno m. centro pusės. Pareiškėjo nuomone, buvo pažeistas Konstitucinis (29 str.) lygiateisiškumo principas, nes be jokio objektyvaus pagrindo vienai gyventojų grupei buvo suteikta privilegija į geresnes eismo sąlygas pareiškėjo sąskaita. Po atlikto kelio atkarpos ženklavimo eismo saugumo lygis šioje kelio atkarpoje akivaizdžiai sumažėjo, nes pareiškėjui tenka atlikti pavojingus manevrus apsisukant ir kertant priešinio eismo juostą, ypač tai pavojinga tamsiuoju paros metu.

Nurodė, kad pareiškėjas 2022-09-15 kreipėsi su skundu į Kauno miesto savivaldybę ir 2022-10-14 gavo atsakymą, kuriame, pareiškėjo nuomone, nenurodytos jokios objektyvios tokios esminės kelio ženklavimo pertvarkos priežastys. Taip pat nepagrįstas atsakovės argumentas, kad kairysis posūkis į (*duomenys neskelbtini*) g. atvykstant nuo miesto centro pusės techniškai neįmanomas dėl įrengtos nereguliuojamos pėsčiųjų perėjos ir saugumo salelės, nes nurodyta pėsčiųjų perėja įrengta prieš kelis metus ir visiškai nekliudė atlikti kairįjį posūkį į (*duomenys neskelbtini*) g., o saugumo salelė paženklinta būtent 2022-09-04-05. Pareiškėjo vertinimu, atsakovė savo nepagrįstus ir neteisėtus veiksmus, atliekant horizontalų kelio atkarpos ženklavimą laiko priežastimi dėl kurios techniškai neįmanoma atlikti kairį posūkį į (*duomenys neskelbtini*) g.

Pareiškėjas pacitavo Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Vietos savivaldos įstatymo) 6 str. 32 p., Saugaus eismo keliais įstatymo 4 str., 11 str., Kelių horizontaliojo ženklavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012-01-31 įsakymu Nr. 3-82 „Dėl Kelių horizontaliojo ženklavimo taisyklių patvirtinimo“, 2 skyriaus nuostatas ir nurodė, kad šių teisės aktų pagrindu atsakovei atsirado teisės ir pareigos užtikrinti saugias eismo sąlygas jos jurisdikcijoje esančiuose keliuose, šiuo atveju, nurodytoje (*duomenys neskelbtini*) pl. kelio atkarpoje. Pareiškėjo nuomone, atsakovė visiškai neįvertino atlikto kelio atkarpos horizontalaus ženklavimo objektyvaus būtinumo ir galimų pasekmių, nebuvo atliktas nei eismo saugumo, nei tokio horizontalaus kelio atkarpos ženklavimo objektyvaus būtinumo vertinimas. Skundžiamame akte nenurodė konkretaus teisės akto, kurio pagrindu buvo atliktas ginčijamas kelio atkarpos ženklavimas. Nurodė, kad jokio padidinto avaringumo iki atlikto ženklavimo šioje kelio atkarpoje nebuvo. Pabrėžė, kad už kelio atkarpos ištisinė linija baigiasi ir ten gyvenantys vairuotojai gali be problemų sukti į bet kurią pusę, nors gyvenamųjų namų masyvas abiejose kelio pusėse nesibaigia. Skundžiamame akte nurodytą apsisukimo galimybę sankryžoje su (*duomenys neskelbtini*) g. pareiškėjas vertina kaip itin pavojingą alternatyvą, jo nuomone, tai įrodo atsakovės atmetiną požiūrį į pareigą užtikrinti eismo saugumą kelio atkarpoje. Nurodė, kad atsakovė savo veiksmais ne tik, kad neužtikrino didesnio eismo saugumo kelio atkarpoje, bet priešingai – padarė taip, kad eismo saugumo situacija iš esmės pablogėjo (b. l. 18–20).

Atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija nesutinka su pareiškėjo skundu ir prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į pareiškėjo patikslintą skundą paaiškino, kad Administracijoje 2022-09-15 gautas pareiškėjo skundas Nr. R13-2082 dėl neteisėtų veiksmų. Pateiktame skunde nurodyta, kad 2022-09-04 naktį buvo atlikti (*duomenys neskelbtini*) plento horizontalaus ženklavimo darbai. Pasak pareiškėjo atlikti darbai nepagrįstai atėmė galimybę išvažiuoti iš pareiškėjo gyvenamosios vietos –

(*duomenys neskelbtini*) gatvės, darant posūkį į kairę pusę išvažiuojant, bei darant posūkį į kairę, grįžus nuo Kauno miesto centro. Skunde nurodoma, kad kelio ženklavimas neteisėtai ir nepagrįstai atėmė pareiškėjui laisvai, visapusiškai ir saugiai naudotis viešuoju keliu. Skundu dėl neteisėtų veiksmų, pareiškėjas prašė atlikti veiksmus ir ištaisyti esamą horizontalų (*duomenys neskelbtini*) plento ženklavimą kelio ruože, esančiame imtinai tarp (*duomenys neskelbtini*) gatvių, tokiu būdu, kad išvažiuojant transportu iš šių gatvių į (*duomenys neskelbtini*) plentą, būtų galima atlikti kairiuosius posūkius, o taip pat atvažiuojant nuo Kauno miesto centro pusės, šiame kelio ruože būtų galima atlikti kairiuosius posūkius į minėtas gatves. Taip pat buvo užduoti keli klausimai, kuriais pareiškėjas siekė išsiaiškinti, ar buvo atliktas eismo saugumo vertinimas, ar buvo ženklavimo projektas bei kokių teisės aktu buvo patvirtintas minėtojo kelio ruožo ženklavimas.

Nurodė, kad 2022-10-14 Administracijos Transporto ir eismo organizavimo skyrius pareiškėjui atsakė raštu Nr. 39-2-139 „Dėl pasikeitusios eismo tvarkos (*duomenys neskelbtini*) pl. atkarpoje“, kuriame buvo nurodyta, kad (*duomenys neskelbtini*) plento platinimo ir eismo ženklavimo schema parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-06-17 įsakymu Nr. D1-533 patvirtintu statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai“ reikalavimais, horizontalaus ženklavimo taisyklėmis ir atsižvelgiant į (*duomenys neskelbtini*) plento techninius parametrus. Taip pat rašte buvo nurodyta, kad siekiant padidinti eismo laidumą ir užtikrinant eismo saugą (*duomenys neskelbtini*) plento atkarpoje tarp (*duomenys neskelbtini*) gatvės ir (*duomenys neskelbtini*) gatvės, atliekant paprastąjį remontą, (*duomenys neskelbtini*) plentas išplatintas iki trijų eismo juostų, o horizontalus ženklavimas atliktas vadovaujantis gatvės platinimo ir dangų nužymėjimo planu. Taip pat buvo nurodyta, kad kairysis posūkis į (*duomenys neskelbtini*) gatvę atvykstant nuo miesto centro pusės techniškai neįmanomas dėl įrengtos nereguliuojamos pėsčiųjų perėjos ir saugumo salelės, o apsisukimo galimybės atvykstantiems nuo miesto centro pusės paliktos ties sankryža su (*duomenys neskelbtini*) gatve.

Atsakovė remiasi Vietos savivaldos įstatymo 6 str. 32 p., kuriame nurodyta, kad viena iš savarankiškųjų savivaldybės funkcijų yra vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas. Lietuvos Respublikos kelių įstatymo (toliau – Kelių įstatymas) 5 str. 7 d. nurodyta, kad gatvių, kurios nėra valstybinės reikšmės kelių tąsa, projektavimo, tiesimo, rekonstravimo, taisymo (remonto) ir priežiūros darbus organizuoja ir užsako funkcijas atlieka savivaldybės. Keliai projektuojami, tiesiami, statomi, rekonstruojami, taisomi (remontuojami) ir prižiūrimi vadovaujantis įstatymais, kitais teisės aktais bei normatyviniais statybos techniniais dokumentais (Kelių įstatymo 8 str. 2 d.).

Atsakovė paaiškino, kad suintensyvėjus eismui (*duomenys neskelbtini*) plente atsirado būtinybė koreguoti eismo srautus bei gerinti kelio būklę, todėl Kauno miesto savivaldybė su AB „Kauno tiltai“ 2020-10-07 sudarė Kauno miesto susisiekimo komunikacijų remonto ir rekonstrukcijos darbų Aleksoto, Panemunės, Šilainių ir Viliampolės seniūnijose pirkimo pagrindinę sutartį Nr. SR-756, kuria AB „Kauno tiltai“ įsipareigojo sutartyje numatytais sąlygomis ir tvarka atlikti darbus, o konkrečiai remonto darbus – (*duomenys neskelbtini*) pl. šaligatvių ir važiuojamosios dalies platinimo (atkarpa nuo (*duomenys neskelbtini*) g. iki (*duomenys neskelbtini*) g.). Pagal minėtą sutartį AB „Kauno tiltai“ įsipareigojo darbus atlikti vadovaudamasi Lietuvos Respublikos statybos įstatymu, Lietuvos Respublikos kelių įstatymu, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu ir kt.

Paaiškino, kad Kauno miesto savivaldybė turi teisę ir pareigą prižiūrėti, tiesti, taisyti ir organizuoti saugų eismą vietinės reikšmės keliuose ir privalo organizuoti šių kelių projektavimą, tiesimą, rekonstravimą, taisymą (remontą) ir priežiūrą. Todėl, Kauno miesto savivaldybė siekiant padidinti eismo laidumą ir užtikrinti eismo saugą, (*duomenys neskelbtini*) plento atkarpoje tarp (*duomenys neskelbtini*) gatvės ir (*duomenys neskelbtini*) gatvės organizavo paprastąjį remontą, kuriuo metu (*duomenys neskelbtini*) plentas buvo išplatintas iki trijų eismo juostų ir pakeista eismo organizavimo tvarka. Atlikus paprastąjį remontą bei išplatinus (*duomenys neskelbtini*) plentą buvo atliktas ir horizontalus ženklavimas. Ženklavimas atliktas vadovaujantis gatvės platinimo ir dangų nužymėjimo planu, kitaip – (*duomenys neskelbtini*) plento platinimo ir eismo ženklavimo schema, kurią parengė Administracijos Miesto tvarkymo skyrius kartu su Transporto ir eismo organizavimo skyriumi. (*duomenys neskelbtini*) plento platinimo ir eismo ženklavimo schema (dangų nužymėjimo

planas) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-06-17 įsakymu Nr. D1-533 patvirtintu statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai“ reikalavimais, horizontalaus ženklavimo taisyklėmis ir atsižvelgiant į plento techninius parametrus. Nurodė, kad prie Skundžiamo akto buvo pridėtas ir pareiškėjui aktualus dangų nužymėjimo planas iš techninio darbo projekto techninės specifikacijos dalies, kurią pagal Administracijos užsakymą parengė UAB „Rusnė“. Įvykdžius paskutinius (*duomenys neskelbtini*) plento platinimo ir drenažo įrengimo darbus, vadovaujantis techniniu darbo projektu, buvo nubraižytos kelio juostos.

Atkreipė dėmesį, kad (*duomenys neskelbtini*) plento horizontalus ženklavimas buvo projektuojamas atsižvelgiant į svarbiausias šios atkarpos problemines vietas. Jau kuris laikas buvo pastebimas žymiai padidėjęs eismo intensyvumas (*duomenys neskelbtini*) plente, kadangi daug žmonių apsigyveno aplinkiniuose rajonuose, dėl ko pastebimai padidėjo automobilių srautas šioje atkarpoje. Būtent ši aplinkybė ir buvo nurodyta Skundžiamame akte. Dėl šios priežasties buvo priimtas sprendimas nuo Kauno miesto centro pusės link Kauno miesto ribos, palikti vieną eismo juostą be galimybės manevruoti joje ar stabdyti eismą (posūkiu į kairę), kad automobilių srautai kuo įmanoma greičiau išsiskirstytų ir nesidarytų spūstys. Tuo tarpu nuo Kauno miesto ribos, link Kauno miesto centro kelias išplatintas ir į dvi eismo juostas su saugumo salelėmis, kurios suteikia galimybę netrikdant kitų vairuotojų įsilieti tinkamai į eismą. Toks sprendimas priimtas siekiant išvengti eismo spūsčių bei užtikrinant eismo pralaidumą. Pažymėjo, jog (*duomenys neskelbtini*) plentas negalėjo būti išplatintas į keturias eismo juostas dėl plento techninių parametrų, todėl įvertinus didžiausius automobilių srautus Kauno miesto savivaldybė priėmė tokį sprendimą vykdydama Vietos savivaldos įstatyme numatytą savarankiškąją funkciją.

Nurodė, kad pareiškėjas 2022-09-15 skunde kėlė klausimą, ar nebuvo vykdytas eismo saugumo vertinimas prieš projektuojant (*duomenys neskelbtini*) plento kelio žymėjimą. Atsakovė pažymėjo, kad eismo saugumo vertinimas atliekamas komisijos, kurios nuostatai patvirtinti Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-06-21 įsakymu Nr. A-2175 „Dėl eismo saugumo komisijos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“. Ši komisija nagrinėja tik labai sudėtingus, neaiškius ar specialių žinių reikalaujančius klausimus. Kadangi (*duomenys neskelbtini*) plento projektavimas nesukėlė neaiškumo ar sudėtingų klausimų (*duomenys neskelbtini*) plento projektavimo klausimas minėtoje komisijoje nenagrinėtas.

Priminė, kad 2022-10-14 rašte Nr. 39-2-139 jau buvo nurodyta, kad kairysis posūkis į (*duomenys neskelbtini*) gatvę atvykstant nuo Kauno miesto centro pusės techniškai yra neįmanomas dėl įrengtos nereguliuojamos pėsčiųjų perėjos ir saugumo salelės. Nurodė, kad dėl kitų pareiškėjo teiginių, kurie nėra niekaip pagrįsti, plačiau nepasisako. Tačiau pažymėjo, kad kiekvienas asmuo, turintis automobilio vairuotojo teises, kuriomis suteikiama teisė vairuoti tam tikrą transporto priemonę, išduodamos išlaikius Kelių eismo taisyklių teorijos egzaminą bei praktinį vairavimo egzaminą, todėl manytina, kad kiekvienas vairuotojas turintis vairuotojo pažymėjimą, išmano Kelių eismo taisykles ir gali jomis vadovautis esant kelyje. Todėl yra nesuprantama, kodėl asmuo, turintis vairuotojo pažymėjimą ir susipažinęs su Kelių eismo taisyklėmis kelia klausimus, kaip elgtis kelyje esant vienokiam ar kitokiam kelių ženklavimui.

Atsakovės nuomone, patikslintame skunde pagrįste nurodomos tik pareiškėjo deklaratyvios mintys ar samprotavimai, kurie nėra pagrįsti. Pareiškėjas nurodantis, kad Kauno miesto savivaldybė pažeidė savo pareigą užtikrinti saugumą minėtoje kelio atkarpoje, atsakovės vertinimu, nepagrindžia savo teiginių, t. y. nenurodo, kokius teisės aktus ar taisykles konkrečiai Kauno miesto savivaldybė pažeidė organizuodama (*duomenys neskelbtini*) plento paprastąjį remontą ar horizontaliojo žymėjimo darbus.

Pažymėjo, kad (*duomenys neskelbtini*) plento lyginių namų pusėje (priešingoje pusėje, nei (*duomenys neskelbtini*) gatvė) gyvena žymiai daugiau gyventojų ir ši aplinkybė taip pat buvo įvertinta planuojant bei organizuojant (*duomenys neskelbtini*) plento paprastąjį remontą bei kelio horizontalųjį ženklavimą. Tačiau priminė, kad sprendimas taip sužymėti kelią kaip dabar yra, buvo priimtas atsižvelgiant į svarbiausią aplinkybę – kad eismo srautai pasiskirstytų kuo efektyviau, o ne tam, kad tyčia sukelti nepatogumą asmeniškai pareiškėjui ar (*duomenys neskelbtini*) gatvių gyventojams, išskirtinai siekiant kad būtų užtikrintas didesnės daugumos gyventojų ir/ar automobilių vairuotojų patogumas bei saugumas.

Atsakovė, pasisakydama dėl pareiškėjo reikalavimo įpareigoti Kauno miesto savivaldybę atlikti tam tikrus veiksmus, atkreipė dėmesį, kad teismai nėra viešojo administravimo institucijos ir neatlieka viešojo administravimo atitinkamoje srityje, dėl ko negali įpareigoti viešojo administravimo subjekto priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą, o gali tik pavesti iš naujo atlikti veiksmus, kurie pripažinti atliktais nesilaikant teisės aktų reikalavimų (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. liepos 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018).

Atsakovė, pasisakydama dėl pareiškėjo reikalavimo panaikinti Skundžiamą aktą nurodė, kad vadovaujantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika nėra pagrindo Administracijos Transporto ir eismo organizavimo skyriaus individualų administracinį aktą panaikinti, jeigu trūkumai nėra esminiai ar kliudantys šio individualaus administracinio akto adresatui suprasti visuomeninių santykių esmę ir turinį, identifikuoti teisių, pareigų ir teisėtų interesų pasikeitimą, šio pasikeitimo pagrindus ir apimtį, tinkamai įgyvendinti šiuo aktu suteiktas teises ar (ir) įvykdyti nustatytas pareigas ir įstatymų nustatyta tvarka efektyviai realizuoti teisę į (galbūt) pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2011 m. birželio 27 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A556-336/2011, 2016 m. liepos 8 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-658-858/2016, 2019 m. rugsėjo 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2455-662/2019). Atsakovės nuomone, Skundžiamo akto turinys yra aiškus ir pakankamas, leidžiantis šio individualaus administracinio akto adresatui suprasti atitinkamų visuomeninių santykių esmę ir turinį, identifikuoti jo teisių, pareigų bei teisėtų interesų pasikeitimą, šio pasikeitimo pagrindus ir apimtį, tinkamai įgyvendinti šiuo aktu suteiktas teises ar (ir) įvykdyti nustatytas pareigas bei įstatymų nustatyta tvarka efektyviai realizuoti teisę į (galimai) pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą, todėl, padarė išvadą, kad Skundžiamas aktas atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytus reikalavimus individualiam administraciniam aktui (b. l. 32–38).

Skundas tenkintinas iš dalies.

Byloje ginčas kilo dėl atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos Transporto ir eismo organizavimo skyriaus 2022-10-14 rašto Nr. 39-2-139 „Dėl pasikeitusios eismo tvarkos (*duomenys neskelbtini*) pl. atkarpoje“ teisėtumo.

Byloje esančių rašytinių įrodymų pagrindu nustatyta, kad pareiškėjas Administracijos direktoriui 2022-09-15 pateikė skundą „Dėl neteisėtų veiksmų“ (toliau – 2022-09-15 Skundas), kuriame išdėstė faktines aplinkybes dėl kelio atkarpos ženklavimo, kuris atliktas tokiu būdu, kad iš pareiškėjo ir visų kitų, gyvenančių kelio atkarpos (*duomenys neskelbtini*) pl. dešinėje pusėje, atimta galimybė išvažiuoti iš gyvenamųjų gatvių darant kairį posūkį į (*duomenys neskelbtini*) gyvenvietės pusę, o atvažiuavus iš Kauno miesto centro pusės, darant kairį posūkį į savo gatves, esančias dešinėje kelio pusėje ir taip trumpiausiu ir saugiausiu būdu nuvažiuoti iki savo namų. Pareiškėjas prašė ištaisyti esamą horizontalų (*duomenys neskelbtini*) pl. ženklimą kelio ruože, esančiame imtinai tarp (*duomenys neskelbtini*) gatvių tokiu būdu, kad išvažiuojant transportu iš šių gatvių į (*duomenys neskelbtini*) pl. būtų galima atlikti kairiuosius posūkius, pareiškėjui iš (*duomenys neskelbtini*) g., o taip pat kad atvažiuojant iš Kauno miesto centro pusės, šiame kelio ruože būtų galima atlikti kairiuosius posūkius betarpiškai į šias gatves, pareiškėjui į (*duomenys neskelbtini*) g. Taip pat nurodė, kad jeigu skundas bus atmestas, tai vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymu [*Komisijos pastaba: šio įstatymo pavadinimas pakeistas - Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymas*] prašoma atsakyti į klausimus ir pateikti patvirtintas dokumentų kopijas: 1. Ar buvo atliktas minėtojo (*duomenys neskelbtini*) kelio ruožo, esančio imtinai tarp (*duomenys neskelbtini*) gatvių eismo saugumo vertinimas, jeigu taip, prašoma pateikti tokio vertinimo kopiją. 2. Ar buvo parengtas šio kelio ruožo minėtojo horizontalaus ženklavimo projektas, jei taip, prašoma pateikti tokio projekto kopiją. 3. Kokiu ir kieno pasirašytu teisės aktu (įsakymas, rezoliucija ar pan.), kokiu teisiniu pagrindu buvo patvirtintas minėtojo kelio ruožo horizontalus ženklavimas. Prašoma pateikti tokio teisės akto kopiją (b. l. 4, 5, 39, 40).

Kauno miesto savivaldybės administracijos Transporto ir eismo organizavimo skyrius 2022-10-14 raštu Nr. 39-2-139 „Dėl pasikeitusios eismo tvarkos (*duomenys neskelbtini*) p. atkarpoje“ informavo pareiškėją, kad išnagrinėjo pareiškėjo 2022-09-15 Skundą. Pažymėjo, kad

(*duomenys neskelbtini*) pl. platinimo ir ženklavimo schema parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-06-17 įsakymu Nr. D1-533 patvirtintu statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai“ reikalavimais, horizontalaus ženklavimo taisyklėmis ir atsižvelgiant į plento techninius parametrus. Nurodė, kad vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo antro skirsnio 6 str. 32 p. prie savarankiškųjų savivaldybių funkcijų priskiriama savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas ir saugaus eismo organizavimas. Paaikšino, kad siekiant padidinti eismo laidumą ir užtikrinti eismo saugą (*duomenys neskelbtini*) pl. atkarpa tarp (*duomenys neskelbtini*) g. ir (*duomenys neskelbtini*) g. atliekant paprastąjį remontą išplatinta iki trijų eismo juostų. Horizontalus ženklavimas atliktas vadovaujantis gatvės platinimo ir dangų žymėjimo planu. Statinio statybos rūšis – paprastasis remontas, todėl nebuvo privalomas statybą leidžiantis dokumentas. Nurodė, kad juodoji dėmė ar ruožas minėtoje atkarpoje neidentifikuotas, tačiau buvo fiksuojami dažni techniniai eismo įvykiai. Atsižvelgiant į srautus vidurinė eismo juosta skirta greitėjimui ir lėtėjimui iš/į lyginių namų pusę. Pastebėjo, kad kairysis posūkis į (*duomenys neskelbtini*) g. atvykstant nuo miesto centro pusės techniškai neįmanomas dėl įrengtos nereguliuojamos pėsčiųjų perėjos ir saugumo salelės. Apsisukimo galimybės atvykstantiems nuo miesto centro pusės paliktos ties sankryža su (*duomenys neskelbtini*) g. (b. l. 6, 41-43). Prie Skundžiamo akto pridėjo (*duomenys neskelbtini*) atkarpos platinimo ir dangų nužymėjimo plano kopiją (b. l. 22, 42).

Dėl reikalavimo panaikinti Skundžiamą aktą.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas nustato savivaldybių institucijų sudarymo ir veiklos tvarką įgyvendinant Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) ir Europos vietos savivaldos chartijos nuostatas, apibrėžia vietos savivaldos principus, savivaldybių institucijas ir jų kompetenciją, funkcijas, savivaldybės tarybos nario statusą, savivaldybių ūkinės ir finansinės veiklos pagrindus (2 str. 1 d.). Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 32 punkte įtvirtinta, jog savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas ir saugaus eismo organizavimas yra viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų. Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 15 straipsnyje numatyta, kad kelių priežiūros tvarką nustato Vyriausybė. Kelių priežiūros tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-02-11 nutarimu Nr. 155 „Dėl Kelių priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-03-22 nutarimo Nr. 212 redakcija; aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2020-09-01), 3.1 papunktyje nustatyta, kad Kaune visų gatvių taisymo ir priežiūros darbų ir saugaus eismo sąlygų užtikrinimo užsakovo funkcijas atlieka ir kelių (gatvių) vertę apskaito savivaldybė. Gatvių, kurios nėra valstybinės reikšmės kelių tąsa ir nuosavybės teise priklauso savivaldybėms, taisymo ir priežiūros darbų užsakovo funkcijas atlieka ir jų vertę apskaito savininkai ir (ar) valdytojai (3.3 pap.).

Kelių įstatymo 5 str. 7 d. nurodyta, kad gatvių, kurios nėra valstybinės reikšmės kelių tąsa, projektavimo, tiesimo, rekonstravimo, taisymo (remonto) ir priežiūros darbus organizuoja ir užsakovo funkcijas atlieka savivaldybės. Keliai projektuojami, tiesiami, statomi, rekonstruojami, taisomi (remontuojami) ir prižiūrimi vadovaujantis įstatymais, kitais teisės aktais bei normatyviniais statybos techniniais dokumentais (Kelių įstatymo 8 str. 2 d.).

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (jis nustato *inter alia* (be kita ko) valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų pareigas įgyvendinant saugaus eismo politiką; 1 str. 1 d.) 10 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad „užtikrindamas eismo saugumą, savivaldybės administracijos direktorius: <...> 2) iš savivaldybės administravimo subjektų ir valstybinio administravimo subjektų savivaldybėje, nevyriausybinių organizacijų atstovų sudaro savivaldybės eismo saugumo komisiją, tvirtina jos nuostatus <...>; 3) sprendžia eismo organizavimo klausimus miestų <...> gyvenamosiose vietovėse <...>“.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11 str. 1 d. nustatyta, kad savivaldybės ar kiti juridiniai ir (ar) fiziniai asmenys – kelių savininkai ar valdytojai, atlikdami priskirtąsias funkcijas, užtikrina vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse saugias eismo sąlygas, įgyvendindami juose eismo saugumo priemones. Eismo saugumo priemonės įgyvendinamos projektuojant, tiesiant, rekonstruojant, taisant (remontuojant) ir prižiūrint kelius, vadovaujantis Lietuvos kelių projektavimo normatyviniais dokumentais, Lietuvos Respublikos standartais ir kitais normatyviniais teisės aktais.

Eismo organizavimą reglamentuojančiais teisės aktais turi būti siekiama užtikrinti eismo organizavimo priemonių (šviesoforų, kelio ženklų ir kelių ženklinimo) įskaitomumą ir pastebimumą vairuotojams ir automatizuotoms pagalbinėms vairavimo sistemoms (Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11 str. 2 d.). Kelio savininkas (valdytojas) privalo: 1) užtikrinti, kad kelias būtų tinkamas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui bei atitiktų teisės aktų reikalavimus; 2) organizuoti eismą ir užtikrinti kelio, jo inžinerinių statinių ir techninių eismo organizavimo priemonių priežiūrą taip, kad ji atitiktų kelių priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus; 3) užtikrinti, kad nedelsiant būtų panaikintos kliūtys, trukdančios eismui ir keliančios pavojų, o jei to padaryti neįmanoma, užtikrinti, kad pavojingose vietose būtų įrengtos atitinkamos techninės eismo organizavimo priemonės tol, kol šios kliūtys bus panaikintos; 4) tobulinti eismo organizavimą, atsižvelgiant į eismo įvykių kelyje priežastis ir aplinkybes; 5) atlyginti žalą asmenims, atsiradusią dėl teisės aktų nustatyta tvarka neatliktų kelio savininko pareigų; 6) Susisiekimo ministerijos nustatytais atvejais suderinti eismo organizavimą su Susisiekimo ministerija arba jos įgaliota institucija, įstaiga arba valstybės įmone (Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11 str. 7 d.). Kelių infrastruktūros saugumo valdymo procedūroms taikomi šie reikalavimai: savivaldybės administracijos direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekamas savivaldybėms priklausančių vietinės reikšmės kelių ir gatvių poveikio kelių saugumui vertinimas, reguliarus kelio saugumo patikrinimas, kelių darbo vietų aptvėrimo saugumo patikrinimas ir viso kelių tinklo saugumo vertinimas (Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11¹ str. 1 d. 5 p.).

Pagal Viešojo administravimo įstatymo (redakcija, galiojusi nuo 2022-01-29 iki 2022-12-31) 2 straipsnio 1 dalį administracinė paslauga – šio įstatymo nurodyta viešojo administravimo veikla, susijusi su dokumentų išdavimu ar informacijos teikimu, o pagal 2 straipsnio 5 dalį administracinis sprendimas – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei. VAI 2 straipsnio 10 dalyje nustatyta, kad prašymas tai su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus. Skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti (VAI 2 straipsnio 12 dalis).

Viešasis administravimas – teisės aktais reglamentuota viešojo administravimo subjektų veikla, skirta teisės aktams įgyvendinti: administracinis reglamentavimas, administracinių sprendimų priėmimas, teisės aktų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo priežiūra, administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas (VAI 2 straipsnio 18 dalis). Pagal Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 20 dalį viešojo administravimo subjektas suprantamas, kaip viešasis juridinis asmuo, kolegiali ar vienasmenė institucija, neturinti juridinio asmens statuso, įstatymų nustatyta specialų statusą turintis fizinis asmuo, šio įstatymo nustatyta tvarka įgalioti atlikti viešąjį administravimą. Administracinių sprendimų priėmimas ir administracinių paslaugų teikimas pagal VAI 6 straipsnio 2 ir 3 punktus priskiriami viešojo administravimo sritims.

Teisės aktų nuostatų, kurios aptartos aukščiau, analizė suteikia pagrindo išvadai, kad savivaldybės pareigos racionaliai įgyvendinti saugaus eismo politiką ir tinkamai organizuoti jo teritorijoje saugų eismą vykdymas priklauso konkrečiam viešojo administravimo subjekto, t. y. savivaldybės vykdomosios institucijos – savivaldybės administracijos direktoriaus – kompetencijai (Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 32 punktas, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 8 dalies 3 ir 4 punktai). Užtikrindamas eismo saugumą, savivaldybės administracijos direktorius, be kita ko, iš savivaldybės administravimo subjektų ir valstybinio administravimo subjektų savivaldybėje, nevyriausybinių organizacijų atstovų sudaro savivaldybės eismo saugumo komisiją, tvirtina jos nuostatus. Savivaldybės pagrįstu prašymu valstybinio administravimo subjektai turi deleguoti atstovus į savivaldybės saugaus eismo komisiją (Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 8 dalies 2 punktas).

Eismo saugumo komisija yra sudaryta ir jos nuostatai patirtinti Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. A-2175 „Dėl Eismo saugumo komisijos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“ (paskelbti viešai Kauno miesto savivaldybės

internetu svetainėje <http://www.kaunas.lt/>). Eismo saugumo komisija atlieka šias funkcijas: 16.1. rengia Eismo saugumo programą, kurią tvirtina Savivaldybės administracijos direktorius; 16.2. analizuoja eismo būklę mieste ir teikia išvadas; 16.3. priima sprendimus dėl eismo organizavimo mieste; 16.4. derina eismo organizavimo ir kelio ženklų statymo schemas ir jų pakeitimus; 16.5. svarsto pateiktus miesto gyventojų, organizacijų, įmonių skundus, susijusius su saugaus eismo organizavimu mieste, ir priimtus sprendimus pateikia Savivaldybės administracijos direktoriui; 16.6. teikia Savivaldybės administracijos direktoriui siūlymus dėl komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimo.

Komisija pažymi, kad Savivaldybės administracija yra viešojo administravimo subjektas, privalantis savo veikloje vadovautis VAI redakcijos, įsigaliojusios nuo 2020-11-01, 3 ir 10 straipsniuose įtvirtintais viešojo administravimo principais. Prašymui nagrinėti taikytini VAI 3 straipsnyje įtvirtinti viešojo administravimo principai, įskaitant įstatymo viršenybės, išsamumo, objektyvumo. Įstatymo viršenybės principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAI 3 straipsnio 4 punktas). Vadovaudamasis VAI 3 straipsnio 5 punkte nustatytu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą (ar skundą) turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo (ar skundo) nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo (ar skundo) turinį. VAI 10 straipsnio 5 dalyje detalizuota, kad administraciniame sprendime turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, taip pat motyvai.

VAI 11 straipsnio, reglamentuojančio prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimą ir nagrinėjimą, 1 dalyje nustatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.

Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau – Prašymų nagrinėjimo taisyklės), patvirtintų Lietuvos Respublikos 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2022-09-03) 35 punkte nustatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako *pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją*.

Prašymų nagrinėjimo taisyklių 45 p. nustatyta, kad į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAI 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 p.); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 p.); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 p.); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 p.).

Nagrinėjamo ginčo atveju, pareiškėjas Skundžiamą aktą – Administracijos Transporto ir eismo organizavimo skyriaus 2022-10-14 raštą Nr. 39-2-139 „Dėl pasikeitusios eismo tvarkos (*duomenys neskelbtini*) pl. atkarpoje“ – priėmė Transporto ir eismo organizavimo skyriaus vedėjas. Skundžiamą aktą (pagal atsakovės atsiliepime išdėstytus argumentus) atsakovė laiko individualiu administraciniu aktu, priimtu išnagrinėjus pareiškėjo 2022-09-15 Skundą.

Pagal Kauno miesto savivaldybės administracijos Transporto ir eismo organizavimo skyriaus nuostatų (toliau – Skyriaus nuostatai), patvirtintų Kauno miesto savivaldybės (toliau – ir Savivaldybė) administracijos direktoriaus 2015-12-31 įsakymu Nr. A-4030 (su 2017-03-15 įsakymo Nr. A-946 ir 2020-01-06 įsakymo Nr. A-47 pakeitimais ir papildymais) (paskelbti viešai Kauno miesto savivaldybės interneto svetainėje <http://www.kaunas.lt/>), 4 punktą Skyrius yra Savivaldybės administracijos padalinys, išlaikomas iš Savivaldybės biudžeto, tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas Savivaldybės administracijos direktoriui.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2013-12-27 nutartyje administracinėje byloje Nr. A⁵²⁰-2141/2013 nurodė, kad valdžios institucijų sistema yra sukurta taip, kad kiekviena institucija turi jos paskirtį atitinkančias priskirtas funkcijas, kompetenciją, kurių privalo laikytis.

Kiekvienas viešojo administravimo subjektas veiklą vykdo pagal teisės aktais nustatytą kompetenciją.

Teisės aktų ir Skyriaus nuostatų analizė suponuoja Komisijos išvadą, kad Skyriaus funkcijoms nepriskirta priimti sprendimų dėl pareiškėjo 2022-09-15 Skunde pateikto prašymo ir keliamų klausimų dėl saugaus eismo organizavimo (pervarkymo) ginčo kelio atkarpoje, kurie priskirtini Savivaldybės administracijos direktoriaus kompetencijai laikantis įgaliojimų ir tvarkos, kurią nustato įstatymai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai. Pažymėtina, kad pareiškėjo 2022-09-15 Skundas yra adresuotas būtent Savivaldybės administracijos direktoriui, tačiau pastarasis nėra priėmęs sprendimo dėl pareiškėjo 2022-09-15 Skundo.

Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų; valstybės tarnautojai turi nepiktnaudžiauti jiems nustatytais galiomis, nepažeisti teisės aktų reikalavimų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas). Teisėtumo principas viešojo administravimo srityje reiškia, kad viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti teisės aktų reikalavimus ir kad jų priimti sprendimai būtų pagrįsti teisės normomis, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus. Norėdami priimti administracinį teisės aktą viešojo administravimo subjektai privalo turėti tinkamas priežastis, o ne pateikti bet kokias priežastis, kad patenkintų formalius reikalavimus (žr. 2014 m. gegužės 14 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-706/2014, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis Nr. 27, 2014, 66–84 p.). Pažymėtina, kad pareiga vykdant viešojo administravimo veiklą laikytis teisėtumo principo apima tiek reikalavimą priimti administracinį sprendimą, kuris atitiktų tam teisiniam santykiui taikytiną konkrečią teisės normą (turinio požiūriu sprendimas turi būti pagrįstas tinkamu teisiniu pagrindu), tiek reikalavimą priimtame sprendime *expressis verbis* nurodyti teisinį pagrindą atitinkančią konkrečią teisės normą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. rugpjūčio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A146-834/2013). Viešojo administravimo subjektų veiklai būdingas formalizmo principas, nes jų veikla turi atitikti nustatytas procedūras. Tokių procedūrų nustatymas yra susijęs ir su teisėtumo principo įgyvendinimu, nes viešojo administravimo institucijos turi veikti taip, kaip nustatyta jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. vasario 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-1179/2012).

Teisėtumo reikalavimas neatsiejamas nuo VAI 3 straipsnio 4 ir 8 punktuose įtvirtintų įstatymo viršenybės ir nepiktnaudžiavimo valdžia principų. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje pabrėžiama, kad įstatymo viršenybės principas yra vienas iš pagrindinių teisinės valstybės principų, be kita ko, taikomas ir įgyvendinant viešąjį administravimą. Įstatymo viršenybės principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti Viešojo administravimo įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja reikalavimą, kad teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik neviršydami savo įgaliojimų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2006 m. sausio 16 d., 2010 m. kovo 22 d., 2013 m. balandžio 2 d. ir kt. nutarimai). Viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų. Šį imperatyvą įtvirtina nepiktnaudžiavimo valdžia principas (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. kovo 9 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-140/2012).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje ne kartą yra akcentavęs būtinybę viešojo administravimo subjektams laikytis įstatymo viršenybės (teisėtumo) principo, nurodydamas, kad viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu (turi remtis įstatymu ir atitikti jo reikalavimus), viešojo administravimo subjektų veikla turi būti vykdoma tik jiems priskirtos kompetencijos ribose, o bet kokie viešojo administravimo subjektų veiksmai ar sprendimai, priimti viršijant nustatytą kompetenciją (*ultra vires*), pripažįstami neteisėtais (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006 m. liepos 25 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. II-2/2006; 2008 m. lapkričio 28 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I444-4/2008; 2010 m. lapkričio 26 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A756-1486/2010; 2016 m. liepos 7 d.

sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-1391-756/2016). Viešojo administravimo subjekto priimto administracinio akto teisėtumo klausimas turi būti sprendžiamas taikant įgalinimų ribų kriterijų, o plečiamasis valdymo institucijų kompetencijos aiškinimas nėra galimas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. lapkričio 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A14-1052/2007; 2015 m. vasario 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1432-858/2015; 2017 m. birželio 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-825-492/2017).

Remdamasi anksčiau išdėstytu teisiniu reguliavimu ir teismų praktikos išaiškinimais, Komisija prieina prie išvados, kad Administracijos Transporto ir eismo organizavimo skyriaus vedėjas, priimdamas Skundžiamą aktą nagrinėjamo ginčo atveju viršijo savo kompetenciją (*ultra vires*) ir pažeidė VAĮ 14 straipsnio 8 dalies nuostatas.

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 91 straipsnio 1 punkte nurodyta, kad skundžiamas teisės aktas (ar jo dalis) turi būti panaikintas, jeigu jis yra: 1) neteisėtas iš esmės, tai yra savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams; 2) neteisėtas dėl to, kad jį priėmė nekompetentingas viešojo administravimo subjektas; 3) neteisėtas dėl to, kad jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą.

Komisija, atsižvelgdama į teisinį reglamentavimą ir byloje nustatytas faktines aplinkybes, daro išvadą, kad atsakovės Administracijos Transporto ir eismo organizavimo skyriaus vedėjo priimtas Skundžiamas aktas yra neteisėtas iš esmės, nes prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams dėl to, kad jį priėmė nekompetentingas viešojo administravimo subjektas, todėl turi būti panaikintas (ABTĮ 91 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktai).

Dėl reikalavimo įpareigoti atsakovę atlikti veiksmus.

Pareiškėjas antruoju skundo reikalavimu prašo Komisijos įpareigoti atsakovę atlikti jos kompetencijoje esančius veiksmus ir pakeisti esamą (*duomenys neskelbtini*) plento ženklimą kelio ruože, esančiame ties (*duomenys neskelbtini*) plento sankryža su (*duomenys neskelbtini*) gatve tokiu būdu, kad išvažiuojant automobiliu iš (*duomenys neskelbtini*) gatvės į (*duomenys neskelbtini*) plentą būtų leidžiamas posūkis į kairę ir dešinę puses, o taip pat važiuojant (*duomenys neskelbtini*) plentu iš Kauno miesto centro pusės būtų galima atlikti posūkį į kairę įvažiuojant į (*duomenys neskelbtini*) gatvę.

Byloje nustatyta, kad atsakovė tinkamai neišnagrinėjo pareiškėjo 2022-09-15 Skundo, todėl neatliko veiksmų pagal savo kompetenciją, kas sudaro pagrindą nagrinėjamu atveju konstatuoti atsakovės neveikimą ir įpareigoti atlikti jos kompetencijai priskirtus veiksmus – išnagrinėti pareiškėjo 2022-09-15 Skundą ir pateikti atsakymą (sprendimą) teisės aktuose nustatyta tvarka.

Pabrėžtina, kad Komisija nėra viešojo administravimo institucija ir neatlieka viešojo administravimo funkcijų, todėl ir pareiškėjo skunde nurodytu atveju neturi viešojo administravimo subjektui įstatymu priskirtos kompetencijos (įgaliojimų) spręsti dėl pareiškėjo 2022-09-15 Skundo, kadangi sprendimo priėmimas šiuo atveju, kaip nustatyta aukščiau, priklauso Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus kompetencijai. Komisija pagal savo kompetenciją neįpareigoja viešojo administravimo subjekto priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą, o išnagrinėjusi skundą ir nustačiusi atsakovo veiksmų (neveikimo) neteisėtumą, gali įpareigoti atsakovę tik atlikti veiksmus, kurie pripažinti neatliktais ar atliktais nesilaikant teisės aktų reikalavimų, pvz. iš naujo išnagrinėti pareiškėjo kreipimąsi ir priimti dėl jo administracinį sprendimą. Atsižvelgusi į tai, Komisija neturi teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjo skundo reikalavimo dėl atsakovės įpareigojimo priimti konkretų sprendimą pagal pareiškėjo 2022-09-15 Skundą, todėl pareiškėjo skundas šioje dalyje atmestinas kaip nepagrįstas.

Kartu pažymėtina ir tai, kad priimant administracinį sprendimą privalo buvo išlaikytos procedūros, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą.

Komisija pažymi, kad viešojo administravimo subjektui įstatymo leidėjo deleguota diskrecijos teisė reguliuoti atitinkamą sritį, šiuo atveju – organizuoti saugų eismą, lemia atsakovės teisę pasirinkti ekonomiškai bei teisiškai reikšmingus kriterijus, kad būtų įgyvendinti įstatymo tikslai.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra konstatavęs, jog įstatymo tikslai gali būti pasiekti įvairiais teisinio reguliavimo būdais. Konkretaus būdo pasirinkimas priskiriamas teisės aktą priimančio viešojo administravimo subjekto kompetencijai, tačiau, siekdamas įstatyme nurodytų tikslų, viešojo administravimo subjektas yra saistomas bendrųjų viešojo administravimo principų (teisėtumo, proporcingumo, draudimo diskriminuoti ir kt.). Tarp įvairių teisės aktais siekiamų tikslų turi egzistuoti pusiausvyra, vieno tikslo negalima nepagrįstai iškelti paneigiant kitą. Jeigu susiduriama su konkrečių tikslų tarpusavio konkurencija, kuriam tikslui suteikti prioritetą pasirenka teisės aktą priimančias viešojo administravimo subjektas, tačiau tai turi būti daroma kuo mažiau darant įtaką likusiems tikslams įgyvendinti. Administracinių teismų kompetencija tokiu atveju apsiriboja tikrinimu, ar įgyvendindamas ekonominę ir politinę diskreciją viešojo administravimo subjektas nepažeidė teisės principų ir normų (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. rugpjūčio 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. I⁴⁴⁴-12/2007, 2011 m. balandžio 14 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴⁴⁴-1359/2011).

Dėl kitų procesiniuose dokumentuose šalių išdėstytų argumentų pažymėtina, kad Komisijos pareiga motyvuoti priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakymui į kiekvieną argumentą. Komisijos vertinimu, kiti pareiškėjo ir atsakovo argumentai ir paaiškinimai neturi teisinės reikšmės sprendžiant dėl Skundžiamo akto teisėtumo ir pagrįstumo, todėl dėl jų plačiau nepasisakoma. Šiame kontekste paminėtina, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – ir EŽTT) ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje ne kartą pažymėta, jog teismo (šiuo atveju – Komisijos) pareiga pagrįsti priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakymui į kiekvieną argumentą (EŽTT 1994 m. balandžio 19 d. sprendimas Van de Hurk prieš Olandiją; 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimas Helle prieš Suomiją; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. lapkričio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A261-3555/2011).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 str. 1 d. 1–3 p., Komisija

n u s p r e n d ž i a:

1. Panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos Transporto ir eismo organizavimo skyriaus 2022-10-14 raštą Nr. 39-2-139 „Dėl pasikeitusios eismo tvarkos (*duomenys neskelbtini*) pl. atkarpoje“.

2. Įpareigoti Kauno miesto savivaldybės administraciją teisės aktų nustatyta tvarka išnagrinėti pareiškėjo V. G. 2022-09-15 pateiktą skundą „Dėl neteisėtų veiksmų“.

3. Likusioje dalyje skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo ginčo šalys gali apskusti Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Komisijos nariai

Birutė Pranevičienė

Lionela Gelmanienė

Edvardas Jucius

Karine Zavgorodnaja